Sønderjylland

Dansk og Tysk i Sønderjylland.

Jeg rejste med Toget fra Lunderskov Station vestpaa, fortæller en Mand i „Sorø Amtstid." og kom i Kupeen i Samtale med en Sønderjyde, der skulde til Holsted Efterskole med en Flok unge Mennesker — Børn, kaldte han dem. — Vi kom da til at tale om Efterskolen.

Sønderjyden var godt skaaret for Tungebaandet og sagde blandt andet, at Efterskolen nærmest og omtrent fuldt ud var beregnet for Sønderjydernes Børn. Det protesterede jeg imod, men han blev ved sit og sagde omtrent som saa: „Der er ingen, der i saa høj Grad som vore Børn trænger til at komme paa en d a n s k Efterskole. Naar de skal gaa i den tyske Skole fra de er 5—6 Aar, til de bliver 15—16, saa bliver de i den Grad aandeligt forkvaklede, at de i meget høj Grad trænger til at komme paa saadan en d a n s k Skole for at samle sig lidt."

Det var jeg selvfølgelig villig til at indrømme, og Sønderjyden fortsatte: „Bismarcks Spaadom, at naar en 3—4 Slægtled er gaaet, saa skal Sindene nok vende sig mod Tyskland, kan maaske til sidst gaa i Opfyldelse ved den Maade, der holdes Skole paa nede hos os.

Vi faar Lærere helt nede fra Tyskklands sydligste Egne, Folk, der ikke har noget tilfælles med os i Tanker og Gerning, og som ikke kan eller vil tale eller forstaa et dansk Ord. De siger i Skolen til Børnene, at alt, hvad der er dansk, er Løgn fra Ende til anden, og at de ikke maa tro, hvad Forældrene siger, men kun h a n s t y s k e Ord.

Vi Forældre derimod siger som gode Danske til Børnene: I skal ikke tro, hvad Læreren siger, for det er bareLøgn alt sammen. — Hvad skal saa de stakkels Børn tro? Naturligvis vil de helst tro os, men naar de i Barnealderen i en halv Snes Aar er daglig udsat for en t y s k Lærers t y s k e Paavirkning, saa kan De vist nok forstaa, at Sindene forkvakles.

Sønderjyderne har en Gang været foran paa mange Omraader, især paa Landbrugets; men nu — ja, man ser det med Bønderne i det frugtbare Angel. Før var de Mønsterbønder, nu derimod gaar de rundt, uinteressierede, sløvede under Byrden af Tyskernes Aag.

I gaar og klynker og klager jer heroppe i Danmark, men I har det minsæl' godt, naar I ikke selv laved jer Ulykker.

Han sagde til sidst: „Gud give, at Danmark vil og maa blive ved at bestaa som et frit og selvstændigt Land alle Dage, saa er vi tilfreds."

Strackerjans Efterfølger som Redaktør af det statsunderstøttede danskfjendtlige Blad Schleswigsche Grenzpost bliver en Journalist Egon Trümpener fra Aachen. Han er ganske ukendt med sønderjyske Forhold og overtager Redaktionen den 15. Maj.

Egen Sogn. — Eftermæle. Under meget stor Deltagelse fra nær og fjern jordedes ifølge „Dybbøl-Posten Tirsdags den 5. April paa Egen Kirkegaard gamle Aftægtsmand Christen Klyhn fra Nyled ved Østerholm.

Klyhn, der var født i Guderup den 21. December 1823, opnaaede den høje Alder af 86 Aar. 1845 aftjente han sin Værnepligt ved de Aarhus Dragoner og deltog som Dragon i alle tre Krigsaar. Han var med i Slaget ved Bov og Slesvig 1848, i Slaget ved Kolding 1849 og var i 1850 Ordonnans hos Oberst Møller. 1853 giftede Klyhn sig ind til sit fremtidige Hjem paa Østerholm. Hans Hustru er afgaaet ved Døden for 8 Aar siden.

Gamle Klyhn satte altid en Ære i at møde ved Valgurnen og afgive sin Stemmesedde paa den danske Kandidat.

En lille rask Daad af Klyhn vil endnu i Omegnen være i frisk Minde. Det var i 1866 ved et Rejsegilde, at en Præst følte sig fornærmet over, at der raabtes Hurra ved Kransens Rejsning. Tilfældigt kørte kort efter Præsten forbi enGendarm, som red omkring paa Egnen. Denne, der var vidt og bredt bekendt for sin Robusthed, kom sprængende ind paa Gaardspladsen og huggede løs paa de omkringstaaende, som han mente vilde gøre Nar af ham. Da Klyhn i det samme kom ud i Døren og saa, at Blodet flød, sprang han som gammel Kavallerist ind paa Gendarmen og vristede Sabelen fra ham. Han frelste maaske herved Menneskeliv.

Denne Daad bragte ham 20 Dages Fængsel paa Vand og Brød. Men den bragte ham tillige hele Omegnens Agtelse i en endnu højere Grad end tilforn, da alle var overbeviste om, at han led uskyldig. Beboerne modtog ham med stor Hyldest, da han kom ud igen, og forærede ham en Sølvkrans til Minde om hans Daad.

Haderslev. — Styrtet ned af en Luftgynge. Den næsten 16-aarige Kontorlærling hos Justitsraad Mancke, August Frederik Bjorholm, var forleden gaaet op i den paa Kvægtorvet i Anledning af Markedet rejste Luftgynge. Da Baaden var oppe i Luften, styrtede han ned og laa som død. En Læge blev tilkaldt, og han fastslog, at Drengen ved Anstrengelse med at sætte Gyngen i Gang, havde faaet et Hjerteslag og var styrtet ned, altsaa død inden han faldt. Drengen boede hos en Søster og var bleven konfirmeret til Paaske.

— **Falske Timarkstykker.** En Næringsdrivende paa Klosteret, som ved Siden af at være Husejer driver en Høkerforretning, har i de sidste Dage modtaget 2 falske Timarkstykker. De er ganske godt efterlavede; men Forgyldningen er saa daarlig, at den gnides af.

Gammel Haderslev. — Udvisning. Den 6. April blev Murarbejdsmand N. Johnsen udvist med et Døgns Frist. Johnsen er gift og har 1 Barn. Hvad Grunden til denne Udvisning er, vides ikke. Den udvistes Forældre bor ligeledes i Gammel Haderslev. Faderen er svensk Undersaat, Sønnen er født her og har aldrig været uden for Landets Omraade. Det forventes, at Udvisningsordren atter vil blive taget tilbage.

Graasten. — Flyttet til Flensborg. Til „Flensborg Avis" skrives Mandag den 4. ds.: Naar Generalagent Hans Petersen i Dag forlader vor By for at bosætte sig i Flensborg, taber Danskheden i Graasten en af sine mest trofaste Støtter. Hr. Petersen har i den Aarrække, han har boet hos os, gjort et stort Arbejde i Sagens Interesse, og han vil blandt andet paa Grund af sine Talegaver blive savnet ved enhver Lejlighed. Af en Del Venner vil der blive overrakt ham en Hædersgave.

Hygum. — Ejendomshandeler. Gaardejer Nikolaus Schrøder i Hygum Skov solgte forleden sin Ejendom med et Tilliggende af omtrent 13 Hektar, Besætning 16 Stykker Kreaturer og 2 Heste, samt komplet med Maskiner til Niels Skov af Brændstrup. Købesummen er 24-500 Mark og Overtagelsen sker straks.

Schrøder, der er indvandret her til fra Holsten for omtrent 10 Aar siden og er en særdeles dygtigMand, har solgt paa Grund af Svagelighed. Nu gaar Ejendommen atter over paa danske Hænder.

— **Styding.** L. Jensen har solgt sin Gaard til Christiansen af Astrup med al levende og død Besætning for 58,500 Mk. med Tiltrædelse til 1. Maj.

Til Ejendommen hører henved 35 Hektar Land, deraf omtrent 10 Hektar Skov, med 600 Mk. Nettoudbytte.

— **Skrydstrup.** Gaardejer Mathias Abkjær i Uldal har solgt sin Gaard til Landmand Green fra Brændstrup, stor 33 Hektar, ansat til 252 Mk. Nettoudbytte, for 27-000 Mk. Sælgeren beholder 1 Hest og 3 Svin med mere. Overtagelsen skete den 15. April.

En ny Forsyning

af Bøger er netop ankommen fra Danmark.

Deriblandt følgende:

Den Unge Luther, Prof. Ammundsen, Omsl.		$.1.00
Naaden og Sandheden, Past. C. Moe,	Indb.	2.40
Herregaardsfolk, Wormark, Omsl.		.20
Tre Foredrag, L. P. Larsen, Omsl.		.30
Bibelhaandbog, H. P. Hansen,	indb.	2.10
Kom i Hu! Asch.-Hansen,	indb.	.40
Paa Livets Vej, Vilh. Beck,	indb.	2.80
Vidnesbyrd fra Frue Kirke, Busch,	indb.	2.80
George Williams Levned,	indb.	1.40
Solbørn i et solrigt Land,	indb.	.40
Breve til mine Børn, Harper,	indb.	.40
Kristne og Kristne, Rev. F. S. Webster,	Omsl.	.20
Fra de gamle Stier, Asch.-Hansen,	indb.	.70
For Medarbejdere i Børnekirken ,	Omslag.	.25
Tungt ruger Mulm, Wilson,	indb.	1.60
En ung Mands Spørgsmaal, Speetr,	Omsl.	.40
Ungdom i Bibelen, 1. Del,	Omsl.	.30
Ungdom i Bibelen, 2. Del,	Omsl.	.20
Forjættelserne eller Guds Naadeløfter,	indb.	.70
Under Sydkorset, Alcock,	indb.	1.50
Tag og Læs! Olfert Ricard,	indb.	1.35
„ „ „	i Fransskbind	1.50
Hjerterne drives, Elith Pedersen,	indb.	1.30
Drenge og Drenge, Skildringer fra Missionsmarken,	indb.	.60
Unge Hjerter, Lauritz Petersen,	indb.	.70
Forskelligt, Joh. V. Gøtsche,	Omsl.	.60
Korte Ord Nr.16 og Nr.17, Skovg. Petersen,	Oms.	.10
Troens Hemmelighed, Skovgaard Petersen,	Omsl.	.60
Vidnesbyrd om Kristus, Biskop Heuch,	Indb.	1.60
Hans Nielsen Hauge, Jacob B. Bull,	indb.	2.00

Af enkelte af disse Bøger er Forsyningen indskrænket. Indsend Bestilling straks for at sikre Ekspedition.

Dan. Luth. Publ. House,
Blair, Nebr.

Sæd og Høst.

(Efter „K. F. Hjemlandsposten".)

Gaardejer Anders Nybo havde faaet Pengebrev fra Amerika. Han hentede det selv og lukkede sig inde paa sit Værelse, medens han læste det.

Det lød saaledes:

Hr. Gaardejer A. Nybo.

Hermed sender jeg Dem Kr. 200, som jeg vil bede Dem gøre mig den Tjeneste at overrække min Broderkone Anna Nedal. Jeg har faaet at vide, at min Broder er død, og at det er smaat for hans efterlevende Hustru. Da jeg ikke ved, om hun fremdeles bor under sin gamle Adresse, sender jeg dette til Dem, som jeg fra gamle Dage af kender som en Mand, jeg kan stole paa.

Deres
A. Nedal.

Anders Nybo tog Sedlerne op og lod dem glide mellem Fingrene.

„Akkurat hvad jeg trængte til nu", mumlede han. „Men jeg kan ikke bruge dem — nej, naturligvis kan jeg ikke det".

Men han kunde heller ikke jage de fristende Tanker fra sig.

„Det vilde jo bare være et Laan", tænkte han videre. „Det var jo udmærket, om jeg kunde faa betalt den Gæld nu; jeg er ganske ulykkelig, hver Gang jeg træffer Mathiesen. Naturligvis skulde jeg betale dem tilbage siden. Det kan komme ligesaa tilpas for Enken senere".

Tankerne gled hen til Hytten, hvor Anna kæmpede sin haarde Kamp for Tilværelsen. Tre smaa Børn og kun det Hus og det lille Kartoffelstykke at leve af. Anna gik jo nok paa Arbejde, men naar den ældste af Smaapigerne var i Skole, maatte hun være hjemme hos de mindste, saa det blev ikke til saa meget.

„Jeg kunde jo stikke lidt til hende nu og da". sagde han til sig selv. „De bor jo saa tæt ved, at jeg kan se til, at de ikke sulter".

Næste Dag blev der sendt et Brev til Amerika med Kvittering for Pengene. Og en Uge efter var Gælden til Mathiesen betalt. Men inde paa Bordet i Stuen laa Gaardejer Nybos gamle Bibel, den, han trolig læste i for sin Kone hver Aften, før de gik til Ro.

Husked han ikke paa, at han mange Gange havde læst i den Bøgernes Bog: „Farer ikke vild; Gud lader sig ikke spotte; thi hvad et Menneske saar, det skal han ogsaa høste".

Det blev et ualmindelig godt Aar for Landmanden. Sommeren fulgte varm og tør efter et Foraar, der havde været akkurat tilpas regnfuldt. En saadan Mængde godt Hø havde man sjælden kunnet bjerge i Hus. Folk arbejdede af alle Kræfter og var i ypperligt Humør.

Men Anders Nybo gik saa underligt sær og mørk omkring trods al den Guds Velsignelse af Markens Grøde, som ogsaa faldt paa hans Part. Og det skønt Gælden var betalt, og han saaledes kunde føle sig som en fri Mand, hvilket han Gang paa Gang sagde til sig selv. Fri? I Nattens Stilhed, naar Søvnen flygtede fra ham, til Trods for Legemets Træthed, da vidste han, at han havde faaet en ny Herre, en, hvis Lænker var utaalelige at bære.

Han vidste nu med sig selv, hvad han havde gjort. Han havde bedraget Enken og de faderløse. Hver Gang han saa Annas trætte Ansigt og daarlig klædte Skikkelse, gik der som Knivstik gennem ham. Han kunde jo skaffe hende Pengene senere, havde han tænkt. Ja, men hvornaar? Det var nu, netop nu, hun trængte mest til dem, medens Børnene var smaa.

Hans fromme trofaste Hustru saa, at Manden ikke var sig selv lig. Kære, hvad var der kommet paa med ham? Nu, som de havde haft saa godt et Aar og alt tegnede saa velsignet for dem. Ikke heller kunde hun faa ham med til Møde mere. Han var da vel aldrig ved at falde fra Troen?

Nej, Anders magtede ikke nu at vise sig blandt Vennerne og tage Del i de hellige Møder, han havde være saa glad ved. Det var slemt nok at maatte læse i Bibelen som før om Aftenen. Han læste saa mekanisk, han kunde, det Kapitel, som skulde læses, og prøvede ikke at lægge for meget Mærke til Ordene. Men „Guds Ord er skarpere end et tvægget Sværd", og mangen en Gang blev han baade hed og kold og skælvede i sin Sjæl, naar det, han læste, syntes at have et særskilt Ærinde til ham i hans ulykkelige, brødefulde Tilstand.

Efter den varme Sommer fulgte en tør Høst. Alt levende sukkede efter Regn: skulde de lovende Udsigter for Agerens Grøde blive til intet alligevel?

Endelig en Nat brød det Tordenvejr løs, som længe havde været ventet. Anders Nybo sad opresst i Sengen og stirrede ud mod Himmelen, hvor Lynene flammede. For ham var det, som om disse Lyn var en Guds Ildskrift, og som om Himmel og Jord var med til at holde Dom over ham, den forstokkede Synder.

Da rystedes Huset af et Skrald, sværere end de andre, og Værelset fyldtes af en Lysning saa stærk, at det var, som om han blændedes af dets Glans. Et Øjeblik efter hørtes et Raab:

„Brand, Brand!"

Anders fo'r ud af Sengen og ned ad Trapperne. Der fo'r Tjenestedrengen og Pigen forfærdede om og prøvede paa at faa Kreaturerne ud. Det var Udhuset, som brændte.

Folk stimlede sammen fra Nabogaardene, men det var ikke til at tænke paa at redde Husene, udtørrede som Brændene var.

Anders stod som lammet og stirrede op mod det brændende Hus. Da greb en Tanke ham. — Hans Hustru, hvor var hun? Han saa hende ikke, hun maatte endnu være derinde.

„Sine!" skreg han og styrtede ind i den brændende Bygning uden at agte paa de Raab, som vilde holde ham tilbage. Han hørte ikke, at hans Kones Stemme blandede sig med de andres; hun havde været i Færd med at passe Køerne lidt borte fra Huset, og kom nu for sent til at standse sin Mand i hans farlige Søgen efter hende.

„Jeg maa efter ham — han kommer ikke levende ud", stønnede hun, men stærke Arme holdt hende fast. For en var der, som allerede var styrtet ind efter den halvt sansesløse Mand. Anna Nedal tænkte ikke paa sit eget Liv, heller ikke paa sine smaa, men fulgte det umiddelbare NæstekærlighedensInstinkt, som byder at frelse Liv uden Hensyn til Følgerne for sig selv.

Hun fandt ham halvt kvalt af Røgen, liggende ved Trappen op til Soveværelset. Det var kun med Opbydelsen af alle sine Kræfter, at hun fik trukket den tunge Mand hen til Udgangsdøren, og da hjælpende Hænder greb fat i hende og hendes Byrde , faldt hun besvimet om.

Anders Nybo kom sig snart. Han stod og gik omkring paa den forkullede Brandtomt — en ruineret Mand at regne, for Avlingen var slet ikke assureret og Husene altfor lidt.

Men skønt Guds Haand var faldet tungt paa ham, hvad var det dog for et Læs, som var kommet i hans Øjne, da han og hans Kone Aftenen efter i Skumringen listede sig hen til Anna Nedals Hytte?

„Jeg er kommet for at takke dig for, hvad du gjorde for mig den Nat", sagde han til Enken? „Du frelste mere, end du vidste; du drog mig op fra et Afgrundens Dyb, hvorfra der ikke syntes nogen Redning".

Og han afgav en hel og fuld Bekendelse om, hvordan han havde taget hendes Penge, — rigtignok i den Hensigt at betale dem tilbage igen.

„Jeg blev friskt over Evne, syntes jeg; men Gud, som er trofast, har ikke villet lade min Sjæl fortabes. Han lod mig ikke faa Lov til at stille min Samvittighed tilfreds; den brændte som Ild i mine Ben. Og han sendte den, som jeg havde gjort Synd imod, til at frelse mit Liv med Fare for sit eget. Da var det, som jeg saa Guds Finger, og da jeg bestemte mig til at gaa derhen, hvor den pegede, da fik jeg Fred. Jeg er en lykkeligere Mand i min Fattigdom i Dag, end jeg var i min Velstand i Gaar".

„Anna, du og de smaa maa komme til os", sagde Sine og tog hendes Haand i sin. „Anders og jeg vil arbejde for dig og dine, og Gud vil lægge sin Velsignelse til."

Enken græd; hun havde taget imod saa mangen Hjælp, som Sine i al Stilhed havde stukket til hende, og hun syntes slet ikke, hun havde faa meget at tilgive.

Da Husene var bygget op igen— ikke saa store og fine som før, men dog rummelige og gode, flyttede Enken derind sammen med Anders og hans Kone. Der blev meget tungt Arbejde for Anders, mere Slid, end han var vant til, men Gud lagde sin Velsignelse til, og de smaa viste sig snart at være til god Hjælp paa Gaarden.

Og hvor stor en Hygge havde de ikke af Samlivet med Enken og hendes Børn. Livet havde faaet et rigere Indhold, nye Interesser. Og da Anna vilde drage sin Vej med sine Børn ved den Tid, hun syntes, at de havde mere end godtgjort hende, hvad hun havde tabt, fik hun ikke Lov til det.

„Vi vil holde sammen", sagde Anders, „vi er jo allerede nu som een Familie. Takke — du? Det er mig, som skylder dig Takken — du hjalp mig paa den rette Vej igen, Anna, og det var mere, end at du frelste Livet. For hvad er vel Livet værd for en, naar man ikke har Fred med Gud?"

Landet i

Den Danske Koloni

i

Alberta, Canada,

er anbefalet af den for. d. ev.-luth. Kirkes Landkomite efter en grundig personlig Undersøgelse.

Det reserverede Areal omfatter ca. 17,000 Acres hvoraf omtrent Halvdelen kan overrisles. Af hele Arealet er nu omtrent Halvdelen solgt til Landsmænd, af hvilke en Del allerede er deroppe, og andre er paa Rejse dertil.

C. P. Jernbaneselskab giver fri Byggegrund til Kirke, og Selskabets Generalagent har lovet at bekoste Opførelsen af en Kirke, saa snart som man har Brug for den.

Man er allerede i Færd med at anlægge en Jernbane, som vil gaa lige igennem den danske Koloni. Den ventes fuldført endnu i Sommer. En By vil blive anlagt i selve Kolonien.

Jordbunden bestaar af sort Muld med Lerunderlag. Godt Vand findes i 40 til 65 Fods Dybde.

Landet er særlig egnet for „Small grain". Af Vinterhvede har man avlig saa højt som 67 Bu. pr. Acre, medens 35 til 40 Bu. betragtes som en ret almindelig Høst. Foraarshvede giver fra 25 til 40 Bu. per Acre, Havre fra 75 til 125 Bu., Byg fra 40 til 60 Bu., Hør fra 15 til 30 Bu., og af Kartofler har man avlet indtil 600 Bu. per Acre under Overrisling. Alfalfa trives godt under Irrigation; ligeledes alle Slags Havesager. De rette Betingelser forefindes til at skaffe det størst mulige Udbytte ud af Jorden.

Prisen er $30.00 per Acre for „irrigated" Land og $18.00 per Acre for Land, der ikke kan vandes. Betalingsvilkaarene er lette. Kun en Tiendedel betales Kontant, og Resten i 9 Terminer.

En Farm kan altsaa købes for de samme Penge, som man ellers maa betale i Rente.

Beskrivelser af Landet samt nærmere Oplysning tilsendes Frit paa Forlangende.

ELK HORN REAL ESTATE CO.
Elk Horn, Iowa.

Stor Ekskursion 1. og 3. Tirsdag i Maaneden.

$25.00 for „Round Trip".